

N:o 4.

Kolmantena Adventti-Sunnuntaina.

Evankeliumi Matt. 11: 2–10.

Koska Johannes vankeudesta kuuli Kristuksen työt, lähetti hän kaksi opetuslastansa, sanomaan hänelle: oletko sinä se tuleva, eli pitääkö meidän toista odottaman? Niin Jesus vastasi, ja sanoi heille: menkää ja sanokaat jälleen Johannekselle ne, kuin kuulette ja näette: Sokiat saavat näönsä, ja ontuvat käyvät, spitaliset puhdistetaan, ja kuurot kuulevat, kuolleet herätetään, ja köyhille saarnataan evankeliumi. Ja autuas on se, joka ei pahene minusta. Koska he menivät pois, rupesi Jesus sanomaan kansalle Johanneksesta: mitä te lähditte korpeen katsomaan? Ruokoako, joka tuulelta häälytetään? Taikka mitä te läksitte katsomaan? Ihmistäkö, vaetetettua pehmeillä vaatteilla? Katso, jotka pehmeitä kantavat, ne ovat kuningasten huoneissa. Taikka mitä te läksitte katsomaan? Profeetaako? Totisesti sanon minä teille: tämä on jalompi kuin profeeta. Sillä tämä on se, josta kirjoitettu on: katso, minä lähetän minun enkelini sinun kasvois eteen, joka on valmistava sinun ties sinun etees.

Tämän evankeliumin historia.

Olen huomannut, että tämän evankeliumin johdosta on kaikkein enemmän selitetty kysymystä, **eikö Johanneksella ollut tiedossa, että Jeesus oli oikea Kristus**, vaikka se onkin tarpeeton kysymys eikä kovinkaan tähdellinen. P. Ambrosius arvelee, ettei hän tätä tietämättömyyttään kysynyt taikka mistään epäilyksestä vaan muussa kristillisessä tarkoituksessa. Hieronymus ja Gregorius kirjoittivat hänen kysyneen, pitikö hänen helvetissäkin olla hänen edelläkävijänsä, johon arveluun kaikkein vähimmän on perutusta, sillä teksti sanoo selvästi: **Oletko sinä se tuleva, vai pitääkö meidän toista odottaman?** Tämä odottaminen tarkoittaa sanain sisällyksen mukaan hänen tuloaan maan päälle Juudan kansan luokse; muutoin olisi hän sanonut: vai odottavatko he sinua helvetissä. Ja kun Kristus töillään vastaa tulleen, on siitäkin varmaa, että Johannes oli kysynyt hänen ruumiil-

lisesta tulemisestaan, semminkin koska Kristus itse kysymyksen näin ymmärtää ja siltä kannalta vastaa. En kuitenkaan kiellä Kristuksen astuneen helvettiinkin, kuten uskonkappalessa tunnustamme.

Nyt on varmaa Johanneksen hyvin tietäneen, että Jeesus oli se tuleva, sillä hän oli itse kastanut hänen ja todistanut hänen olevan Jumalan karitsan, joka kantaa maailman synnit. Hän oli myös nähnyt Pyhän Hengen kyyhkyn muodossa laskeutuvan Kristuksen päälle ja kuullut äänen taivaasta: **Sinä olet minun rakas Poikani, johon minä mielistyin**, Mark. 1: 11, kuten kaikki neljä evankelistaa tässä runsaasti kirjoittavat. Miksi on hän sitten näin kysynyt? Vastaus: totisesti ei se ole tapahtunut ilman tärkeää syytä. **Ensiksi** kysytti Johannes sitä varmaan opetuslastensa vuoksi, sillä nämä eivät Kristusta sellaisena pitäneet kuin olisi pidettävä. **Toiseksi** ei ollut Johanneksen tulemisen tarkoituksena koota itselleen opetuslapsia ja kansaa, vaan valmistaa tietä Kristukselle

ja johdattaa jokaista Kristuksen luokse sekä tehdä ne hänelle alamaisiksi.

Nyt olivat Johanneksen opetuslapset kuulleet häneltä monta jaloa todistusta Kristuksesta, kuinka hän oli Jumalan karitsa ja Jumalan Poika ja kuinka Kristuksen piti kasvamman vaan hänen vähenemän. (Joh. 3: 30). Tätä eivät hänen opetuslapsensa eikä kansa vielä uskoneet eivätkä sitä vielä voineetkaan ymmärtää, vaan he itse ja jokainen muu pitivät paljon itse Johanneksesta eikä Kristuksesta. Sentähden pysyivät he lujasti Johanneksessa kiinni, niin että kiivailivatkin hänen puolestansa ja kävivät vastahakoisiksi Kristusta kohtaan, kun näkivät hänenkin kastavan, ottavan opetuslapsia ja vetävän kansaa puoleensa. Sitä he valittivatkin Johannekselle, kun pelkäsivät mestarinsa arvon vähenevän, kuten Johanneksen 3: 26 ja seur. Kerrotaan.

Semmoisiin luuloihin he saivat aihetta näistä kahdesta syystä: **Ensiksi** ei Kristus ollut vielä mitenkään kuuluisa kansan kesken vaan ainoastaan Johanneksen kautta; ei hän ollut tehnyt vielä mitään merkkiäkään, eikä kukaan muu ollut vielä maineessa kuin Johannes yksinänsä. Sentähden oli heistä sangen kummallista, että Johannes osoitti sekä heidät että kaikki muut tyköänsä toisen luokse, vaikka ei kellään ollut tunnettua nimeä eikä arvoa paitsi hänellä itsellään. **Toiseksi** käyttäytyi Kristus niin alhaisesti ja yksinkertaisesti, kuin ainakin köyhän puusepän ja köyhän leskivaimon poika. Sitä paitsi ei hän ollut papillista säätyä eikä oppineitten joukkoa, vaan maallikko ja halpa käsityöläissälli. Hän ei ollut, arvelivat he, koskaan mitään muuta oppinut kuin puusepäntyötä ja oli kasvatettu puusepäksi, kuten joku muukin maallikko, niin ettei ensinkään Johanneksen korkea ja jalo todistus ottanut sopiakseen tuohon halpaan maallikkoon ja käsityöläissälliin Jeesukseen.

Vaikka he siis uskoivatkin Johanneksen puhuvan totuutta, ajattelivat he kuitenkin: ehkä se on oleva joku muu kuin tämä Jeesus. He odottavat tulevaksi jotakin ulkonaisesti ylhäistä, jonkinmoista korkeasti oppinutta ylimmäistä pappia tai mahtavata kuningasta. Eikä Johanneskaan voinut sanoillaan heistä sellaista luuloa poistaa, vaan he pysyivät hänessä kiinni, pitivät Jeesusta paljoa vähäpätöisempänä ja odottivat odottamistaan tuon suuren miehen loistavata tuloa, josta Johannes puhui. Jos tämä nyt olisi se Jeesus, (niin he arvelivat), totta kai hän toisella tavalla kävisi asiaan käsiksi, satuloitsisi oriin, hankkisi kultaiset kannukset ja ajaa karahuttaisi sisälle kuin Israelin herra ja kuninkaat ennen muinoin tekivät. Niin kauvan kuin hän ei tätä tehnyt, pysyivät he Johanneksessa kiinni.

Mutta Jeesuksen ruvettua ihmetöitä tekemään ja huutoon tultua ajatteli Johannes: nyt minä ainakin osoitan opetuslapseni pois tyköäni ja vien ne Kristukselle, etteivät minun kuolemani jälkeen perusta mitään perimöistä lahkokuntaa eivätkä rupea Johannekselaisiksi, vaan että pysyisivät kaikki Kristuksessa ja tulisivat kristityiksi. Niinpä lähetti hän heidät matkaan, jotta he siitä lähtien ei ainoastaan hänen todistuksestaan vaan myöskin Kristuksen sanoista ja töistä itse pääsisivät selville, että Kristus toden teolla on se oikea mies, josta Johannes on puhunut; sillä hänen töitään ja tuloaan ei pitänyt odotettaman rummuilla ja pasuunoilla eikä muulla sellaisella maallisella korskalla tapahtuvaksi, vaan hengellisessä voimassa ja armossa. Siis ei hän ollut ratsastava sileillä kiviaduilla eikä mattoloilla, vaan herättävä kuolleita, sokeita näkeviksi, kuuroja kuuleviksi ja karkoittava pois kaikenlaisen ruumiillisen ja hengellisen pahan. Semmoinen oli tämän kuninkaan komeus ja tulo oleva, nimittäin ne työt, joista eivät pienintäkään pysyneet tekemään koko maailman kuninkaat,

kaikki oppineet eivätkä kaikki rikkaat. Tätä nyt tahtoo teksti teroittaa.

Koska Johannes vankeudessa kuuli Kristuksen työt, lähetti hän kaksi opetuslastansa sanomaan hänelle: oletko sinä se tuleva, vai pitääkö meidän toista odottaman? Hän juuri kun tahtoisii opetuslapsillensa sanoa: siinä kuulette hänen työnsä sellaisiksi, joista en minä yhtäkään ole tehnyt eikä kukaan ennen häntä. Menkää nyt matkoihinne ja kysykää häneltä, onko hän se vai eikö? Pankaa nyt pois se törkeä maailmallinen luulo, että arvelette hänen rintahaarniska yllä ratsastavan oriilla; hän alkaa kasvaa, minun täytyy vähetä; minun toimieni täytyy lakata ja hänen alkaa; teidän täytyy nyt luopua minusta ja liittyä häneen.

Helposti on huomattavissa, kuinka tarpeellista oli, että hän osoitti opetuslapsensa tykönsä Kristuksen luokse. Sillä mitä se olisi heitä auttanut, vaikka tuhansiakin kertoja olisivat seuranneet Johanneksen pyhyyttä, elleivät olisi Kristusta omaksensa saaneet. Kristuksen ulkopuolella ei ole mitään apua eikä neuvoa, olkoot ihmiset kuinka pyhiä tahansa. Sama on asianlaita nytkin: mitä auttaa munkkeja ja nunnia se, että pitävät ja seuraavat P. Benediktuksen, Bernhardin, Fransiskuksen, Dominikuksen, Augustiinuksen säädöksiä, elleivät he tartu ainoaan Kristukseen yksinänsä ja luovu Johanneksestansa? Kaikki benediktolaiset, kartheussit, paljasjalkaiset munkit, saarnamunkit, augustiinolaiset, karmeliitat, kaikki munkit ja nunnat ovat totisesti hukassa ja ainoastaan Kristuksessa autuaat. Missä ei Kristusta ole, siellä ei ole myöskään Johannes Kastajasta mitään apua, vaikka hän kuitenkin on suurin kaikista pyhistä, kuten Herra sanoo.

Kuitenkin menettelee Johannes lempeästi heidän kanssansa, kärsii heidän heikkoa uskoansa, kunnes vahvistuvat; ei hylkää heitä

sen vuoksi, vaikka eivät häntä niin vahvasti usko. Siten myös kohdelkoon niitä omiatuntoja, jotka ulkona Kristuksesta ovat takertuneet pyhään ihmisten esimerkkeihin ja säädöksiin, kunnes he saadaan niistä luopumaan.

Niin Jeesus vastasi ja sanoi heille: Menkää ja sanokaat jälleen Johannekselle mitä te kuulette ja näette: sokeat saavat näkönsä; ja ontuvat käyvät, pitaaliset puhdistetaan, ja kuurot kuulevat, kuolleet herätetään, ja köyhille saarnataan evankeliumi. Ja autuas on se, joka ei pahene minusta. Kristuskin vastasi näin Johannekselle hänen opetuslastensa tähden. Mutta hän vastaa kahdella tavalla: **ensiksi töillä, toiseksi sanoilla.** Samoin tekee hän myös Joh. 10: 24, 25, kun juutalaiset temppelissä piirittivät hänen ja kysyivät: **Jos sinä olet Kristus, niin sano meille selkeästi.** Mutta hän osoitti heitä töihinsä, sanoen: **Sen olen minä teille sanonut, vaan te ette usko; ne työt, jotka minä isäni nimeen teen, todistavat minusta.** Niinikään 39 värsyssä: **Jos ette minua usko, niin uskokaa ne työt.** Samoin tässäkin hän osoittaa heidät **ensiksi töihin ja sitten sanoihin** lausuessaan: **Autuas on se, joka ei pahene minusta.** Näillä sanoilla hän sekä tunnustaa se olevansa että myöskin varoittaa pahenemasta: Ellei hän olisi Kristus, niin eihän se olisi autuas, joka olisi häneen pahentumatta. Sillä ilman pyhiä kyllä taidetaan olla, mutta Kristus yksinänsä on se, jota vailla emme voi olla; ei yksikään pyhä auta vaan Kristus ainoastaan.

Mutta vastaus töiden kautta on varmempi. **Ensiksi** sentähden, ettei sellaisia töitä ollut ennen tehnyt Johannes eikä kukaan muukaan; **toiseksi**, että niistä jo ennen oli profetoissa julistettu. Kun he siis näkivät niin tapahtuvan, kuin profetat sanoneet olivat, niin he saattoivat ja heidän pitikin vakuutettuja olla. Sillä näin oli Jesaias 61: 1, 2 siitä sanonut: **Herran Henki on minun päälläni, sentähden on**

Herra minun voidellut, saarnaamaan köyhille hyvää sanomaa; hän on minun lähettänyt parantamaan särjetyitä sydämiä: saarnaamaan vangeille lunastusta ja sidotuille pääsemistä; saarnaamaan Herran otollista vuotta.

Kun hän sanoo: **hän on minut voidellut**, merkitsee se, että hän on Kristus ja että Kristuksen piti sellaista tehdä, ja joka sellaista teki hänen piti oleman Kristus. Sillä kreikan-kielinen sana Kristus on hebreaksi Messia, latinaksi unctus ja suomeksi voideltu. Kuninkaita ja pappeja oli tapana voidella heidän virkoihinsa. Mutta, sanoo Jesaias, Jumala itse oli voiteleva tämän voidellun Kuninkaan ja Papin, ei luonnollisella öljyllä vaan Pyhällä Hengellä, joka on hänen päällensä, kuten hän tässä sanoo: **Herran, Herran Henki on minun päälläni**. Sieltä ja sellaista on minun voiteeni, jolla hän minun voidellut on. Niinpä saarnaakin hän evankeliumia, tekee sokeat näkeviksi, parantaa kaikenlaiset taudit ja saarnaa Herran otollista vuotta, armon aikaa j. n. e.

Myöskin Jesaiaan 35: 4, 5, 6: **Katso, teidän Jumalanne tulee - - - ja vapahtaa teidät. Silloin avataan sokiain silmät, ja kurojen korvat aukenevat. Silloin rammat hyppäävät kuin peurat, ja mykkäin kieli pakahtuu kiitokseen**, j. n. e. Koska he nyt asettivat Raamatun näiden töitten rinnalle, ja työt Raamatun rinnalle, niin saattoivat he Johanneksen todistusta tunnustella Kristuksessa, että hänen täytyi olla se oikea mies. Ja Luukas 7: 20, 21 kirjoittaa, että **Kristus sillä hetkellä, koska Johanneksen opetuslapset tulit hänen tykönsä, paransi monta taudista ja vitsauksista ja pahoista hengistä, ja antoi monelle sokealle näyn.**

Meidän tulee tässä tarkasti sydämeemme kätkeä se uskollinen esimerkki, että Kristus osoittaa töihinsä ja tahtoo tehdä puun sen he-

delmistään tunnettavaksi. Täten on hän ennättänyt kaikkien väärin opettajain edelle, paavien, piispojen, messupappien ja munkkien edelle, joiden hän tiesi vastaisuudessa tulevan hänen nimeensä ja sanovan: ”Me olemme kristityitä”; vieläpä paavi kerskaa olevansa Kristuksen sijainenkin. Tässähän se nyt meillä on: missä ei tätä ole, ei siellä Kristustakaan ole. Kristus on elävä, vaikuttava ja hedelmällinen olemus, joka ei lepää, vaan lakkaamatta vaikuttaa, missä tahansa onkin. Sentähden meidän tulee varoa ja karttaa piispoja ja opettajia, jotka eivät pidä vaaria Kristuksen töistä, niinkuin susia.

Mutta nyt kai sanotaan: Eipä ole tarpeellista jokaisen tehdä näitä Kristuksen töitä. Kuinka taisivatkaan kaikki pyhät yhteensä tehdä sokeita näkeviksi, rampoja käyviksi ja muita sellaisia ihmeitä kuin Kristus? Vastaus: Kristus on osoittanut toisiakin töitä, niinkuin kärsivällisyyttä, rakkautta, lempeyttä ja muita sellaisia, joita joka miehen tulee tehdä. Tee niitä, niin tahdomme tuntea vieläkin Kristuksen töistensä.

Mutta tässä kai taasen sanovat: Matt. 23: 2, 3 sanoo Kristus: **Mooseksen istuimella istuvat kirjanoppineet ja fariseukset. Kaikki siis, mitä he teidän käskivät pitää, se pitääkää ja tehkää, mutta heidän töittensä jälkeen älkää tehkö, sillä he sanovat eivätkä tee** j. n. e. Onhan tässä Kristus käskenyt, **että pitää katsottaman oppiin eikä elämään**. Vastaus: Kah, mitä kuulen? Oletteko te nyt fariseuksiksi ja ulkokullatuiksi tulleet ja tunnustatteko sen itse? Jos sitä teistä sanoisimme, kyllä kai siitä suuttuisitte. No hyvä, jos nyt tällaisia ulkokullatuita olette ja sovitatte nämä sanat itseenne, niin teidän täytyy sietää kaikki muutkin sanat, joita Kristus lausuu fariseuksia vastaan. Koska kuitenkin puollustautuvat näillä Kristuksen sanoilla ja niillä tukkivat yksinkertaisten suun, tahdomme tarkastaa niitä suu-

remmalta. Sillä tällä lauseella nuo Kristuksen tappajat ahdistivat Juhana Hussiakin Kostnizin kirkolliskokouksessa ja arvelivat itsellään tässä pian olevan sellaisen oikeuden hirmuvaltansa harjoittamiseen, ettei kenenkään pitäisi ponnistella heidän oppiaan vastaan.

On sentähden huomattava, että opettamisenkin on työ, vieläpä Kristuksen pääasiallisin työ, sillä tässä lukee hän töittensä joukkoon senkin, **että köyhille saarnataan evankeliumia**. Siksi voidaankin hirmuvaltiat tuntea samalla tapaa sekä töistään että opistaankin. Missä Kristus on, siellä saarnataan, mutta missä sitä ei saarnata, ei siellä Kristuskaan ole.

Myöntäkäämmepäs nyt fariseuksillemme, ettei heidän elämänsä tule katsoa vaan oppiansa. No niin, opettakoot sitten, me tahdomme mielellämme olla heidän elämänsä kajoamatta. Mutta nyt ovat he paljoa häijymät kuin fariseukset, jotka kuitenkin puhuivat Mooseksen oppia, vaikka eivät sen mukaan tehneet. Mutta meidän pölkkyimme ovat puujumalia; niissä ei ole mitään tekemistä eikä jättämistä, ei elämätä eikä oppia: he istuvat Kristuksen istuimella, opettavat omia valheittansa eivätkä puhu evankeliumista mitään. Sen vuoksi ei heillä ole suojaa näistä Kristuksen sanoista, vaan heidän täytyy olla susia ja murhaajia, joiksi Kristus nimittää heitä Joh. 10: 1.

Siis tahtoo Kristus tässä, että fariseuksia kuultaisiin, ei kuitenkaan muualla kuin **Mooseksen istuimella**, se on, jos he Mooseksen lakia ja Jumalan käskyjä opettavat, sillä samassa kohdassa, jossa hän kieltää heidän töittensä jälkeen tekemästä, lukee hän heidän oppinsakin heidän töittensä joukkoon ja sanoo: **He sitovat raskaat kuormat, joita ei voida kantaa ja panevat ihmisten olille, mutta ei he sormellansakaan itse tahdo niitä liikuttaa**, Matt. 23: 4. Näeppäs nyt tästä, että hän

tahtoo saada kielletyksi heidän sietämättömän oppinsa ja ensiksi juuri opin etevimpänä työnä heidän töittensä joukosta. Lopuksi vihdoin on siis tämän lauseen tarkoitus: kaikki mitä he Mooseksesta sanovat, se pitäkää ja tehkää, mutta mitä muuta he opettavat ja tekevät, sitä älkää pitkö. Paljoa enemmän tulee meidän kuulla fariseuksiamme Kristuksen istuimella, kunpa he vaan saarnaavat köyhille evankeliumia, eikä kuulla eikä pitää, mitä he muutoin opettavat ja tekevät.

Sinä näet siis tästä, kuinka sievästi nuo ruokottomat paavilaiset ovat laskeneet tämän lauseen oppinsa, valheittensa ja valtansa perusteeksi, vaikka ei mikään lause jyrkemmin heitä juuri vatusta eikä heidän oppiansa syvemmälle kiroa kuin tämä. Sillä Kristuksen sanat ovat selvät ja vankat: **Heidän töittensä jälkeen älkää te tehkö**. Heidän oppinsa taasen on heidän työnsä eikä Jumalasta; he ovat sellaista väkeä, jotka ovat liittyneet ainoastaan valhettelemaan ja Raamattua väärentelemään. Vieläkö mitä, että se saarnaisi oikein, jonka elämäkään ei ole hyvä, vaikka se tosin joskus tapahtuu; täytyyhän hänen saarnata vastoin omaa itseänsä, jota hän tuskin saattaa tehdä ilman lisäyksiä ja sivuoppeja.

Ja lopuksi tuloksien tulos: Joka ei evankeliumia saarnaa, tiedä sinä siitä, ettei hän istu Mooseksen eikä Kristuksen istuimella; siis ei sinun tule noudattaa hänen sanojansa eikä hänen töitensä vaan paeta häntä, kuten Kristuksen lammasten tapa on, Joh. 10: 4, 5: **Minun lampaani tuntevat minun ääneni, mutta ei he muukalaista seuraa, vaan pakenevat häntä**. Mutta jos tahdot tietää, mikä heidän istuimensa nimi on, niin kuule Daavidin Ps. 1: 1: **Autuas on se, joka ei vaella jumalattomien neuvossa, eikä seiso syntisten tiellä, eikä istu, kussa pilkkaajat istuvat**. Ja Ps. 94: 20: **Etpäs tosin koskaan mielisty vahingolliseen istuimehen, joka lain häijysti opettaa**.

Mutta mitä se on, että hän sanoo: **köyhille saarnataan evankeliumi?** Eikö sitä saarnata rikkaillekin? Taikka: onkohan evankeliumi niin suuri asia, että hän juuri sen lukee niin suureksi hyväksi työksi, vaikka sangen monet ihmiset sitä vihaavat? Tässä täytyy meidän tietää, mitä evankeliumi on, muutoin emme voisi ymmärtää tätä paikkaa. Sen vuoksi on hyvin ja tarkkuudella huomattava, että Jumala on hamasta alusta saakka maailmaan lähettänyt **kahdenlaisen sanan eli saarnan, nimittäin lain ja evankeliumin.** Nämä kaksi saarnaa täytyy hyvin erottaa ja tuntea, sillä minä sanon sinulle, että Raamatua lukuun ottamatta ei ole tähän asti yhtäkään ainoata kirjaa kirjoitettu eikä kenenkään pyhän kirjoittamaa ole saatavissa, joissa näitä kahta saarnaa oikein erotettuina käsiteltäisiin, vaikka se kuitenkin on tärkeän tärkeätä sinun tietää.

Erotus lain ja evankeliumin välillä.

Laki on se sana, jossa Jumala opettaa ja vaatii, mitä meidän pitää tekemän ja karttaman, niinkuin kymmenen käskyä säättävät. Missä nyt paljas luonto vallitsee ilman Jumalan armoa, siellä on laki mahdoton pitää siitä syystä, että ihminen Aadamin lankeemuksen jälkeen on turmeltunut, ja hänessä asuu vaan pelkkä halu tehdä syntiä eikä hän voi sydämensä pohjasta olla laille kuuliainen, jonka me kaikki itessämme saamme kokea. Eihän näet ole ketään, joka ei mieluummin soisi, ettei lakia olisi olemassakaan, ja jokainen kyllä havaitsee ja tuntee itessään, että vaikeata on olla hurskas ja tehdä hyvää, ja päinvastoin taas on helppoa olla paha ja tehdä paha. Ja semmoinen hitaus ja vastahakaisuus hyväntekemiseen saa aikaan, ettemme pidä Jumalan lakia; näin siis todistaa Jumalan laki oman kokemuksemme kautta, että me

luonnosta olemme pahat, kovakorvaiset, synnin rakastajat ja Jumalan vihaajat.

Kaikesta tällaisesta täytyy nyt seurauksena olla toinen näistä kahdesta: joko **röyhkeys** tai **epäily**. Röyhkeys on seurauksena silloin, kun ihminen ottaa täyttääksensä lain töillensä ja harjoitteleksen siinä siten, kuten sanat kuuluvat. Hän palvelee Jumalaa, ei kiroile, kunnioittaa isää ja äitiä, ei tapa, ei tee huorin, ja muuta senkaltaista. Mutta sen ohessa ei pidä vaaria sydämestään, ei tutkistele, missä tarkoituksessa hän näin siivosti elää, vaan peittelee vanhaa konnaa sydämessään tällaisella kauriolla elämällä. Sillä jos hän oikein kurkistelisi sydämensä sisuksiin, olisi hän havaitseva, kuinka hän tätä kaikkea tekee vastenmielisesti ja pakosta, koska pelkää helvettiä tai tavoittelee taivasta, jollei hän vielä etsiskele paljoa halvempaa, nimittäin kunniaa, tavaraa, hyvinvointia, tai pelkkää häpeätä, tai vahinkoa tai tauteja y. m. s.

Lyhyesti: hänen täytyisi tunnustaa, että mieluummin toisin eläisi, elleivät seurauksen toisessa elämässä häntä pidättäisi, sillä paljaan lain vuoksi ei hän sitä tekisi. Mutta kun hän ei havaitse sellaista paha perustetta, kulkee hän kulkemistaan suruttomuudessaan, katselee ainoastaan töitensä, ei sydäntänsä; luulottelee hyvinkin pitävänsä Jumalan lain, ja kuitenkin jäävät Mooseksen kasvot häneltä peittoon, se on: hän ei käsitä lain tarkoitusta, että se nimittäin tahtoo tulla iloisella, vapaalla haluisalla mielellä täytetyksi. Aivan samoin jos haurelliselta kysyisit, miksi hän sellaista tekee, niin ei hän voi muuta vastata kuin harjoittavansa sitä sen huvituksen vuoksi, joka hänellä himonsa tyydyttämisestä on, sillä ei hän sitä tee palkan eikä rangaistuksen tähden, ei ajattele sillä mitään hyvää hankkivansa eikä mitään paha pakoon pääsevänsä.

Sellaista halua vaatii lakikin meissä, niin että jos kysyt siveältä, minkä tähden hän on

siveä, täytyy hänen voida sanoa: en ole minä sellainen taivaan enkä helvetin tähden, en kunnian tähden, vaan sentähden ainoastansa, että se minusta tuntuu niin hupaiselta ja miellyttää minua sydämellisesti, vaikka sitä ei olisikaan käsketty. Katso, sellaiselle sydämelle on Jumalan laki raskas ja hän pitää sen ilolla. Sellaiset ihmiset rakastavat Jumalata ja vanhurskautta eivätkä pelkää ja vihaa mitään muuta kuin vääryyttä; mutta yksikään ihminen ei ole luonnostaan sen laatuinen. Luonnolliset ihmiset rakastavat palkkaa ja nautintoa, pelkäävät ja vihaavat rangaistusta ja vai-vaa; sentähden vihaavat he Jumalaakin ja vanhurskautta, rakastavat itseänsä ja vääryyttä. Nämä ne ovat viekastelijoita, ulkokullattuita, pettureita, valhettelijoita ja turhamielisiä. Senlaatuiset ihmiset ovat kaikki armon ulkopuolella, mutta eritoten tekopyhät. Sen tähden sanoo ja päättää Raamattu: **Kaikki ihmiset ovat valhettelijat**, Ps. 116: 11 ja vielä Ps. 39: 6: **Kuinka aivan turhat ovat kaikki ihmiset**; ja Ps. 14: 3: **Ei ole yksikään, joka hyvää tekee, ei ainoakaan.**

Epäilyksensä seuraa silloin kun ihminen huomaa sydämesssänsä sellaisen pohjan, ja tunnustaa itsellensä olevan mahdotonta rakastaa Jumalan lakia; sillä hän ei löydä mitään hyvää itsestensä, vaan paljasta vihaa hyvään ja halua pahaan. Silloin havaitsee hän, ettei lakia voida töillä täyttää, jonka vuoksi hän epäilee töitensä eikä pidä niitä niin minään. Rakkautta hänellä pitäisi olla, mutta sitä hän ei löydä, eikä hänellä sitä voikkaan olla itsensä eikä itsessään. Tässä syntyy silloin köy-hä, viheliäinen, nöyrytetty henki, jota omatunto lain kautta vaatii ja ahdistaa, painaa ja velkoo semmoisesta, josta ei voi ropoakaan maksaa. Semmoisille ihmisille ainoastaan on laista hyötyä; sillä sitä varten on se annettu, että se sellaisen havainnon ja nöyryyden vaikuttaisi, joka sen varsinainen tehtävä onkin.

Nämä ihmiset ymmärtävät hyvästi, että ulkokullattuina ja väärin pyhäin työt ovat paljasta valhetta ja petosta. Tämmöisessä tilassa oli Daavid, kun Ps. 116: 11 sanoi: **Minä sanoin hämmästyksessäni: kaikki ihmiset ovat valhettelijat.**

Sentähden sanoo P. Paavali lakia **käskyksi kuolemaan** Room. 7: 10, 13 ja **synnin voimaksi**, 1 Kor. 15: 56 ja Kor. 3: 6 sanoo hän: **Puustavi kuolettua, vaan henki tekee eläväksi.** Tämä kaikki tietää sitä, että kun laki ja luonto oikein kohtaavat ja tuntevat toisensa, silloin astuu ilmi kaikkein ensiksi omatunto ja synty; silloin näkee ihminen, kuinka tyyni paha hän sydämesssänsä on, kuinka suuret hänen syntinsä ovat, vieläpä siinäkin, mitä hän ennen oli pitänyt hyvinä töinä eikä ollenkaan syntinä. Silloin täytyy hänen langettaa itsestään se tuomio, ettei hän itsessään mitään muuta ole kuin kuoleman, vihan ja helvetin lapsi. Siinä on silloin vapistus ja peljästyminen, siinä kutistuu kaikki röyhkeys ja sijaan tulee hätäntymys ja epätoivo; silloin ihminen musertuu, raukeaa tyhjäksi ja kaikin tavoin oikein nöyrytyy. Koska nyt laki tätä kaikkea vaikuttaa, sanoo P. Paavali sattuvasti, että se on **kuoleman laki, puustavi, joka kuolettua, laki joka tekee synnin voimalliseksi ja vaikuttaa vihan**, Room. 7: 13. Sillä laki ei anna eikä auta, vaatii ainoastaan ja pakottaa ja siis näyttää meille viheliäisyytemme ja turmeluksemme.

Toinen Jumalan sana ei ole lakia eikä käskyä, se ei mitään meiltä vaadikkaan. Vaan kun sellaista on tapahtunut ensiksi sanan kautta, ja kurjuus, voivotus ja vaivaisuus on sydämessä valmistettu, silloin tulee hän ja tarjoo lemmellisen, elävän sanansa sekä lupaa, julistaa ja velvoittaa itsensä antamaan armon ja apua, että pääsisimme pois sellaisesta surkeudesta, ja kaikki synnit ei ainoastaan annettaisi anteeksi ja hävitettäisi pois vaan myöskin lahjoitettaisiin rakkaus ja halu lakia täyttämään.

Katso, tällöinen Jumalan sanoma hänen armostaan ja syntein anteeksi antamisesta sanotaan nimenomaan: **evankeliumiksi**. Ja minä sanon vieläkin kerran ja toisenkin, että älä suinkaan millään muulla tavoin ymmärrä Jumalan sanomaa armosta ja syntein anteeksi antamisesta. Sillä tästä juuri on se seurauksena ollut, ettei tähän asti ole ymmärretty P. Paavalin epistoloita, ja mahdottomia ne ovatkin ymmärtää, ellei täsmälleen tiedetä mitä laki ja evankeliumi oikeastaan ovat. Kristusta pidetään lain säätäjänä ja evankeliumia paljaana uusien lakien opetuksena; mutta se ei ole mitään muuta kuin evankeliumin lukkoon panemista ja tykkänään salaamista.

Sillä evankeliumi on kreikkalainen sana ja merkitsee suomeksi: iloinen sanoma, sen vuoksi että siinä julistetaan elämän terveellistä oppia Jumalan lupauksista ja tarjotaan armo ja syntein anteeksi antaminen. Sentähden eivät työt kuulu evankeliumiin, sillä se ei ole laki, vaan usko ainoastansa, sillä se on paljastaa Jumalan armon ilmoitus ja tarjominen. Joka nyt sen uskoo, hän saapi armon ja Pyhän Hengen; siitä sitten ilostuu ja riemastuu sydän Jumalaan ja noudattaa silloin lakia vapaaehtoisesti ja ilmaiseksi, ilman rangaistuksen pelkoa ja ilman palkan tavoittelemista, sillä Jumalan armossa on meillä silloin kyllin ja yllin kyllin, jonka kautta laki on täytetty.

Mutta sellaiset lupaukset ovat kaikki tähdätyt Kristukseen hamasta maailman alusta, niin ettei Jumala kenellekään lupaa semmoista armoa muuten kuin Kristuksessa ja Kristuksen kautta. Kristus on Jumalan lupauksen sanansaattaja koko maailmalle; sentähden hän on tullutkin ja evankeliumin kautta sen lähettänyt ulos kaikkeen maailmaan, mutta edeltä päin on hän sitä kaikkina aikoina julistanut profeetain kautta. Sentähden ei ole se mistään kotoisin, että joku juutalaisten tavoin odottaa Jumalan armolupausta ulkona Kris-

tuksesta. Kaikki on siunattu ja päätetty Kristukseen; joka ei häntä kuule, hän ei kuule mitään Jumalan lupausta. Sillä samoin kuin hän ei mitään lakia tunne kuin Mooseksen lain ja profeetain Raamatun, niin ei hän myöskään anna mitään lupausta muuten kuin ainoastaan Kristuksen kautta.

Mutta mahtanet sanoa: Onhan toki evankeliumeissa ja Paavalin epistoloissa paljon lakia, ja taas toisaalta, Mooseksessa ja profeetain kirjoissa monta Jumalan armolupausta? Vastaus: Ei koko pyhässä Raamatussa ole yhtäkään kirjaa, jossa ei molempia olisi yhdessä. Jumala on pitkin matkaa asettanut sekä lain että evankeliumin toistensa rinnalle, sillä lain kautta hän opettaa, mitä on tehtävä, ja lupauksen kautta, mistä se on saatavissa. Mutta kun Uutta Testamenttia etupäässä sanotaan evankeliumiksi ennen muita kirjoja, on siihen syytä se, että se on kirjoitettu Kristuksen tuleamisen jälkeen, joka Jumalan lupauksen on täyttänyt, ilmi tuonut ja julkisesti suullisen saarnan kautta sitä levittänyt, mikä muinoin oli Raamattuun kätkeytyä.

Pysy sentähden kiinni tässä erotuksessa, ja kummankolaisia kirjoja eteesi tullee, olivatpa ne sitten Vanhaa tai Uutta Testamenttia, niin lue niitä sillä erotuksella, että kun huomaat jossain Jumalan lupauksia, niin älyt sen kirjan evankeliumikirjaksi, mutta missä käskyjä löytyy, siinä on lakikirja. Mutta koska Uudessa Testamentissa löytyy joukoittain Jumalan lupauksia ja Vanhassa Testamentissa lakia joukoittain, sanotaan edellistä evankeliumiksi ja jälkimmäistä laiksi. (Mark. 16: 15. Ps. 119: 92).

Nyt palaamme jälleen tekstiin: **Köyhille saarnataan evankeliumi**. Ylläsanotun johdolla voidaan helposti ymmärtää, että Kristuksen töitten joukossa ei ole mitään suurempaa kuin **evankeliumin saarnaaminen köyhille**, koska sillä ei mitään muuta ole tarkoitettukaan

sanoa kuin: Köyhille julistetaan jumalallinen lupaus kaikesta armosta ja lohdutuksesta Kristuksessa ja se Kristuksen kautta tarjotaan ja asetetaan omistettavaksi, niin että joka uskoo, hänen pitää kaikki syntinsä anteeksi saaman, laki täytetään, omatunto vapautetaan ja vihdoinkin hänelle ijankaikkinen elämä lahjoitetaan. Mitähän olisi köyhälle vihelijäiselle sydämelle ja raskautetulle omalletunnolle lohdullisempaa kuulla? Mikä saattaisi sydäntä voimallisemmin nostattaa ja rohkaista kuin tällaiset lohdulliset, rikastuttavat sanat ja lupaukset? Synti, kuolema, helvetti, maailma ja perkele ja kaikki paha on silloin ylönkatsoitu, kun köyhä sydän ottaa vastaan ja uskoo tällaisen lohdutuksen ja jumalallisen sanoman. Sokeitten näkeviksi tekeminen ja kuolleitten herättäminen on vallan ala-arvoista sen rinnalla, että köyhille saarnataan evankeliumi. Sentähden asettaa hän tämän viimeksi kaikkein suurimpana ja parhaimpana näistä töistensä.

Mutta huomattakoon tässä se, ettei hän sano **evankeliumia saarnattavan muille kuin köyhille**, jolla hän epäilemättä tarkoittaa, että se on ainoastaan köyhien saarna, sillä onhan se muutoin koko maailmalle saarnattu. Ja Mark. 16: 15 sanoo hän: **Menkäätkä kaikkeen maailmaan ja saarnatkaat evankeliumia kaikille luoduille**. Tässä siis totisesti ei käsitetä köyhillä kerjäläisiä eikä ruumiillisesti köyhiä, vaan hengellisesti puutteenalaisia; se on: niitä jotka eivät himoitse eivätkä rakasta ajallista tavaraa, eli vielä tarkemmin sanoen ennen kaikkia niitä raadollisia, köyhiä sydämiä, jotka omientuntojensa vaivoissa niin hartaasti ikävöitsevät ja halajavat apua ja lohdutusta, etteivät tavoittele mitään ajallista rikkautta eikä kunniaa, eivätkä muusta mistään saa apua, kuin ainoastaan armolliselta Jumalalta. Tässä on oikea hengellinen vaivaisuus; nämä ne ovat, joita varten sellainen saarna on

ja joiden sydämelle se maistuu; näille se on samaa kuin helvetistä ja kuolemasta vapautuminen.

Vaikkakin siis koko maailma evankeliumin kuulisi, ei sitä kuitenkaan muut ota vastaan kuin ainoastaan tuollaiset köyhät. Tätä paitsi sopii kyllä saarnata ja julistaa koko maailmalle, kuinka se on ainoastaan köyhien saarna ja mahdoton kenenkään rikkaan käsittää. Ken sitä käsittää tahtoo, hänestä pitää ensin tulla köyhä, kuten Kristus Matt. 9: 13 sanoo: **En minä tullut vanhurskaita kutsumaan vaan syntisiä parannukseen**, vaikka hän kuitenkin kutsuu koko maailmaa. Mutta hänen kutsumuksensa oli sitä laatua, että ainoastaan syntiset sen saattoivat ottaa vastaan ja jokaisen hänen kutsumansa piti ensin tulla syntiseksi; mutta sitäpä he eivät tahtoneet tehdä. Siksi pitikin kaikkien tulla köyhiksi, jotka evankeliumia kuulivat tullaksensa otollisiksi sitä saamaan; mutta sitä he eivät tahtoneet, jonka tähden se on jäänyt yksistään köyhien osaksi. Niin saarnattiin sitten Jumalan armoa kaiken maailman edessä nöyrille, että kaikki nöyryisivät, mutta he eivät tahtoneet.

Nyt näet, kutka evankeliumin suurimpia vihamiehiä ovat, nimittäin tekopyhät, jotka ylvästelevät, kuten jo edellä on sanottu; sillä sellaisten kanssa ei evankeliumi ollenkaan voi olla yhtä mieltä. He tahtovat olla rikkaita töissä ja evankeliumi tahtoo heidän olevan köyhiä. Kun he eivät tahdo vääjätä, ei voi evankeliumikaan vääjätä, sillä se on Jumalan katoamaton sana. Niin käyvät nämä sitten toistensa kimppuun ja loukkaantuvat, niinkuin Kristus Matt. 21: 44 sanoo: **Joka lankee tähän kiveen, hän runnellaan. Mutta jonka päälle hän lankee, sen hän murentaa**.

He päinvastoin kiroilevat evankeliumia eksytykseksi ja harha-opiksi, ja käypi, kuten joka päivä näemme ja maailman alusta on käynyt, että evankeliumin ja tekopyhän välil-

lä ei ole mitään rauhaa, ei mitään armoa eikä mitään sovintoa ole vallitsemassa. Mutta sillä välin täytyy Kristuksen antautua ristiinnaulittavaksi, sillä hänen täytyy omainsa kanssa olla tässä pinteessä likistymässä, evankeliumin ja töitten välillä, ja tulla siinä rouhituksi ja jauhetuksi kuin nisujyvät myllynkivien välissä. Aluskivi on hiljainen, rauhallinen ja liikumaton evankeliumi; päällyskivi on työt ja töitten mestarit, jotka riehuvat ja jyryyttävät.

Kaikella tällä koskettelee Kristus ankaraasti Juutalaisten lihallista ja maallista mieltä, joka heissä oli hänen tulostansa. He ajattelivat, että se suuri kuningas, josta Johannes oli niin jalosti saarnannut, ettei hän itse ollut mahdollinen sen kengännauhojakaan päästämään, oli tuleva sellaisella korskalla, että paljas kulta ja kalliit koristukset välkähtelisivät ja kadut kaikki jalokivillä laskettaisiin ja silkillä verhottaisiin. Kun he nyt olivat näin korkealle kurkottamassa ja odottavat sellaista komeutta, tempaisee Kristus heidät alas, asettaa esille sokeita, rampoja, kuuroja, kuolleita, mykkiä, köyhiä ja ihan kaikkea, mikä on sellaisen komeuden kaikkein äärimmäisin vastakohta ja ilmenee sellaisessa muodossa, josta ei kukaan ymmärtäisi etsiä edes vaivaistalon renkiä, saatikka sitten sellaista kuningasta, jonka kengännauhoja tuo suuri mies, Johannes, ei ollut kelvollinen päästämään.

Hän aivan kuin tahtoisi sanoa heille: pankaat pois teidän korkeat luulonne, älkäätkatso minun persoonaani ja muotoani, vaan niitä töitä, joita minä teen. Maallisilla herroilla täytyy olla, koska he väkivallalla hallitusta pitävät, rikkaita, korkeata, pulskaa, voimakasta, viisasta ja taitavaa väkeä ympärillensä, joitten kanssa heidän täytyy liikkua, ja he semmoista seuraa kyllä tarvitsevatkin; eihän näet ilman sellaista joukkoa heidän valtakuntansa pysyisi koossa, mutta sen tähden he eivät voikkaan ollenkaan pitää huolta sokeista,

rammoista, kuuroista, mykistä, kuolleista, pitaalisista ja köyhistä. Mutta minun valtakuntani ei pyri muista hyötymään, vaan ainoastaan hyödyttämään, sillä on omassansa kylliksi eikä se ketään tarvitse. En minä siis voi ympärilläni niitä kärsiä, joilla jo kyllä on ja jotka ovat pulskia, rikkaita, vahvoja, puhtaita, eläviä, hurskaita ja kaikkeen kelvollisia; sillä sellaisille ei ole minusta mitään hyötyä, minulla ei ole heille mitään antamista; niin, he olisivat minulle häpeäksikin, koska voisi siltä näkyä, ikäänkuin tarvitsisin heitä ja että minulla heistä olisi hyötyä, niinkuin maallisilla herroilla alamaisistaan. Sen vuoksi tulee minun menettellä aivan toisella tavalla ja liittyä sellaisiin, jotka saavat minusta hyötyä, minun täytyy seurustella sokeiden, ontuvien, mykkien ja kaikenlaisten raajarikkoisten kanssa. Sitä vaatii valtakunnan laatu ja luonto, ja sentähden tulee minun niin käyttäytyä, että sellainen kansa viihtyisi ympärilläni.

Tämän päätökseksi seuraavat nyt paikallaan nämä sanat: **Atuas on se, joka ei pahene minusta.** Miksikä niin? Siksi että nämä kaksi asiata näyttävät eroavan kauvaksi toisistaan: nimittäin Kristuksen vaatimaton käytös ja Johanneksen korkea todistus. Näitä kahta ei luonto pysty yhteen sovittamaan. Nyt tähtäsi koko Raamattu Kristukseen, ja vaarallista oli hänen suhteensa erehtyminen. Luonto sanoi näin: Olisiko tämä se Kristus, josta koko Raamattu puhuu? Olisiko tämä se, jonka kengännauhoja Johannes ei pitänyt itseänsä kelvollisena päästämään, ja minä taas en katsoisi häntä kelvolliseksi kenkiäni siivoamaan. Suuri armo siis totisesti on se, ettei pahene Kristuksesta ja siihen ei löydy mitään muuta keinoa eikä apua, kuin että katsot Kristuksen töihin ja asetat ne Raamatun rinnalle; muutoin ei ole sinun mahdollista pahennusta välttää. Hänen muotonsa, persoonansa ja käytöksensä on liian alhaista ja ylönkatsottavaa.

Kahdenlaisesta pahenuksesta.

Huomaappas tässä, että **pahennusta on kahdenlaista: toinen opin pahennus ja toinen elämän pahennus.** Nämä kaksi pahennusta tulee tarkasti huomata. Opin pahennus on se, että Kristuksesta toisin uskotaan, opetetaan tai ajatellaan, kuin pitäisi uskoa, opettaa ja ajatella; kuten tässä Juutalaiset ajattelivat ja opettivat Kristuksesta toisin, kuin hän oli, odottivat hänestä itsellensä maallista kuningasta. Sellaisesta pahenuksesta puhuu Raamattu kaikkein enimmäin, siitä puhuvat Kristus ja Paavalikin alinomaan eivätkä melkein muuta muistakkaan. Ja pane nyt tarkoin mieleesi, että Kristus ja Paavali juuri tällaisesta pahenuksesta puhuvat.

Suotta en minä kehoita tätä mieleen pantavaksi, sillä paavin valtakunnassa on tästä pahenuksesta oltu tykkänään vaiti, ja tätä nykyä eivät papit eivätkä munkit puhu muusta pahenuksesta, kuin mikä on julki syntiä ja jumalatonta elämää, jota Raamattu ei sano pahenukseksi, vaan he selittävät ja pakottamalla pakottavat sanaa siihen. Ja toisaalta taas pitävät he kaiken oman menonsa parhaana ja kaikkea oppiansa, jolla luulottelevat maailmaa auttavansa, eivät he pidä minäkään pahenuksena vaan paljaana parannuksena, vaikka kuitenkin tämä on paljaita myrkyllisiä pahenuksia, joiden vertaisia ei koskaan ole auringon alla ollut. Sillä he opettavat kansaa pitämään messua uhrina ja hyvänä työnä, ja töittensä kautta tulemaan hurskaiksi, sovittamaan synnit ja tulemaan autuaaksi. Tämä kaikki ei muuta ole kuin Kristuksen hylkäämistä ja uskon hävittämistä.

Siis on nyt koko maailma täynnä pahennusta aina taivaaseen asti, niin että kauheata on sitä ajatella. Sillä tähän aikaan ei kukaan etsi Kristusta köyhyydessä, sokeudessa, kuo-

lemassa j. n. e., vaan pyritään tykkänään toista tietä taivaaseen, johon ei kuitenkaan päästä.

Elämän pahennus on se, kun joku näkee toisessa julkisen pahan työn ja oppii sen hänestä. Mutta tällaista pahennusta on mahdoton välttää, koska meidän täytyy elää pahain joukossa. Se ei olekkaan niin vaarallista, sillä jokainen myöntää sellaisen olevan pahaa, eikä siihen tule vietelleyksi, vaan ottaa vallattomasti seurataksensa tiettyä pahaa, jolla ei mitään kiiltoa eikä karvaa ole. Mutta edellinen (opin) pahennus on kaikkein kaunihinta Jumalanpalvelusta, somimpia töitä, kunniallisinta elämää, jota järjen on mahdoton moittia ja pahaksi tunnustaa; ainoastaan usko käsittää Pyhän Hengen kautta, että se on väärää. Sellaisesta pahenuksesta varoittaa Kristus Matt. 18: 6, jossa sanoo: **Joka pahentaa yhden näistä pienimmistä, jotka uskovat minun päälleni, parempi hänen olisi, että myllyn kivi ripustettaisiin hänen kaulaansa, ja hän upotettaisiin meren syvyyteen.**

Näe siis tästä, että ken ei sinulle Kristusta saarnaa taikka ken toisin saarnaa häntä, kuin sellaisena, joka seurustelee sokeitten, ontuvien, kuolleitten ja köyhäin kanssa, niinkuin tämä evankeliumi osoittaa, häntä pakene kuin itseä perkelettä, sillä sellainen opettaa sinua mielettömästi ja pahentumaan Kristuksesta, kuten tätä nykyä tekevät paavit, munkit ja heidän korkeakoulunsa. Niitten menettely on pelkkää pahennusta kiireestä kantapäähän, nahasta ytimiin asti, niin että tuskin saattaa lumi niin tykkänään vedeksi tulla. He eivät voikkaan ilman pahennusta elää, sillä pahennus on heidän luontonsa ja olemuksensa juuri. Jos siis tahtoo paavia, luostareita ja korkeakouluja puhdistaa säilyttämällä kuitenkin niiden olemuksen, on se samaa kuin puristaa lumesta vettä ja jättää kuitenkin lumi jäljelle. Mutta mikä on Kristuksen saarnaamista sokeiden ja

köyhien joukossa, sitä tahdomme tekstimme lopussa tutkistella.

Koska he menit pois, rupesi Jesus sanomaan kansalle Johanneksesta: Mitä te läksitte korpeen katsomaan? Ruokoako, jota tuuli häilyttää? Taikka mitä te läksitte katsomaan? Ihmistäkö, vaatetettuna pehmeillä vaatteilla? Katso, jotka pehmeitä kantavat, ne ovat kuningasten huoneissa. Taikka mitä te läksitte katsomaan? Profeetaako? Totisesti sanon minä teille: tämä on jalompi kuin profeeta. Koska Kristus näin ylistää Johannesta siitä, ettei hän ollut mikään ruoko eikä puettu pehmeisiin vaatteisiin, ja että hän oli jalompi kuin profeeta, tekee hän näillä peittelevillä sanoilla kyllin ymmärrettäväksi kansan olleen sitä mieltä, että Johannesta saattoi pitää ruokona, pehmeisiin vaatetettuna ja profeetana. Sen tähden tulee meidän tarkastaa, mitä hän sillä tarkoittaa ja minkä tähden hän nuhtelee tätä heidän ajatustansa ja hylkää sen. Kylliksi on jo puhuttu siitä, että Johanneksen piti näyttämän, mikä Kristus on, etteivät he olisi pahentuneet hänen alhaisesta tulemisestansa.

Koska nyt pääasia oli se, että he ottivat Johanneksen todistuksen vastaan ja tunsivat Kristuksen, ylistää hän Johannesta **ensiksi** hänen **uskollisuudestansa**, ja tähtää tällä heidän epävakasta mieltänsä, jonka vuoksi he juuri eivät Johannesta uskoneet. Hän ikäänkuin sanoo: te olette kuulleet Johanneksen todistuksen minusta, nyt ette pysy siinä kiinni vaan pahenette minusta, ja sydämenne ajelehtii sinne tänne ja odottaa jotain toista kuin minua, ettekä te kuitenkaan tiedä, kuka hän on, ja on siis teidän sydämenne ruovon kaltainen, jota tuuli sinne tänne häilyttelee; ei teillä ole mitään varmuutta, tahtoisitte vaan jostain muusta kuin minusta kuulla. Luuletteko te nyt Johanneksen sillä tavalla kääntelevän todistustansa minusta ja antavan sen teidän ajatuk-

senne mukaan, tuulen tuoda, veden viedä, ja puhuvan jostakusta toisesta, josta te halusta kuulla tahtoisitte? Ei suinkaan, Johannes ei horjahtele eikä hänen todistuksensakaan, hän ei mukaudu teidän häilyvien luulojenne jälkeen, vaan teidän tulee horjumistanne tukea hänen todistuksellansa ja siis minussa pysyä eikä ketään toista ajatteleman.

Toiseksi ylistää hän Johannesta siitä, ettei hän pitänyt **pehmeitä vaatteita**, ikäänkuin tahtoisii sanoa: Ehkä mahdollisesti uskotte häntä, että olen persoonani puolesta se tuleva, mutta te odotatte, että hän teille puhuisi minusta hiukan toista, joka olisi pehmeätä ja jota te mielellänne kuulisitte. Se on kai liiaksi kovaa ja karkeata, että minä tulen näin köyhänä ja ylönkatsottuna; te tahtoisitte kai minun ilmestymään korskeudella ja ryminällä? Jos Johannes minusta sitä sanoisi, niin ei hänkään mielestänne olisi niin karkea ja kova. Mutta älkää toki niin ajatelko; kenen minusta tulee saarnata hänen ei pidä muuta saarnata kuin mitä Johannes; ei se muuksi muutu, ei minulla ole muuta muotoa eikä käytöstä. Mutta jotka toisin opettavat, ne liehakoitsevat ja asuvat kuningasten huoneissa, ei korvessa. He ovat rikkaita ja ihmisten kunnioittamia; ne ovat ihmisoppeja, jotka opettavat itsestänsä vaan ei minusta.

Kolmanneksi ylistää hän Johannesta hänen **virransa arvon** puolesta, ettei hän ollut ainoastaan profeeta. Aivan kuin hän sanoisi: teidän lentävät ja leijailevat ajatuksenne pitävät häntä profeetana, semmoisena, joka puhuisi Kristuksesta ikäänkuin vasta tulevasta, kuten muut profeetat ovat tehneet. Mutta siten te taasenkin ulotatte sydämenne minun ohitseni toiseen aikaan, jolloin te Kristusta odottaisitte Johanneksen todistuksen mukaan, niin että ette ensinkään ota minua vastaan. Mutta minä sanon teille: teidän ajatuksenne ovat väärät. Sillä samoin kuin hän kokee estää teitä ole-

masta häilyväin ruokoin kaltaisia ja ketään toista persoonaa odottamasta kuin minua, eikä myöskään salli sitä, että teillä olisi syytä odottaa minulta mitään muuta esiintymistapaa ja ilmestymismuotoa kuin minulla nyt huomataan, samoin vastustaan hän myös tykänänsä sitä, että te mitään toista aikaa odottaisitte, vaan hänen todistuksensa tarkoittaa juuri tätä persoonaa, tätä esiintymistapaa ja tätä aikaa. Hän siis vastustaa teidän huikentelvaisia ajatuksianne joka puolelta ja sitoo teidät ainoastansa minuun kiinni.

Jos nyt tahdotte hänelle oikein tehdä, niin täytyy teidän suoraan seurata hänen todistustansa ja uskoa tässä olevan sen persoonan, sen esiintymistavan ja sen ajan, joka teidän tulee ottaa vastaan, ja heittää pois omalunne eikä odottaman toista persoonaa, toista esiintymistapaa ja aikaa. Sillä hän ei totisesti ole mikään häilyvä ruoko, ei mikään pehmeisiin puettu eikä varsinkaan mikään tulevia aikoja ennustava profeeta, vaan **nykyisten asiain sanansaattaja**. Ei hän kirjoita kuten toiset profeetat, vaan hän todistaa ja ilmoittaa suusanallisesti sitä, mistä kaikki profeetat ovat kirjoittaneet; kuten nyt seuraa:

Sillä tämä on se, josta kirjoitettu on: katso minä lähetän minun enkelini sinun kasvois eteen, joka on valmistava sinun ties sinun etees. Mitä tässä muuta sanotaan kuin: Ei teidän tarvitse ketään toista odottaa eikä myöskään mitään muuta aikaa; tässä olen minä saapuvilla, josta Johannes puhuu. Sillä ei hän ole profeeta vaan sanansaattaja, eikä myöskään ainoastaan sanansaattaja, jonka kotiin jääpä herra lähettää, vaan se joka käy herransa kasvojen edessä ja tuo herransa mukanaan, niin että sanansaattajan ja herran aika on aivan sama. Jos nyt ette häntä ota vastaan sellaisena sanansaattajana, vaan teette hänestä profeetan, joka ainoastaan ennakolta julistaa herransa tulemistä, kuten toisetkin profeetat

ovat tehneet, niin te hairahdutte pois minusta, tästä raamatusta ja kaikesta tyyni.

Tässä näemme Kristuksen ennen kaikkea teroittavan heille sitä, että pitäisivät Johannes-ta sanansaattajana mutta ei profeetana, sillä sen tueksi nojautuu hän Raamattuun ja Malak. 3: 1 sanoihin, jota hän ei tee noissa kahdessa muussa kohdassa, mitkä koskevat hänen persoonansa ja esiintymistapaansa. Sillä siinä erehtyvät juutalaiset vielä tänäkin päivänä, että he toista aikaa odottavat. Ja jos he silloin olisivat uskoneet, että aika oli juuri käsillä, ja olisivat pitäneet Johannesta sanansaattajana eikä profeetana, niin olisi heidän käsitystensä käynyt helposti oikaiseminen sekä persoonaan että esiintymistapaan nähden. Olisipa heidän täytynyt lopuksi ottaa persoonakin vastaan, ainakin ajan mentyä ohitse, koska mitään muuta aikaa ei ollut oleva kuin Johanneksen päivät, joka oli Herran sanansaattaja ja tien raivaaja. Mutta kun he nyt antoivat ajan mennä menojaan ja odottavat toista aikaa, on se mahdollisuus paljoa pienempi, että he tunnustaisivat Kristuksen persoonan ja esiintymistavan. He vaan pysyvät ruokoina ja häilytettävänä, niin kauvan kuin pitävät Johannesta profeetana eikä sanansaattajana.

Meidän tulee niin tottua ymmärtämään Raamattua, että Angelus, jota suomeksi sanomme **enkeli**, merkitsee yksinomaan **sanansaattajaa**; ei kirjeellisten tietojen juoksuttajaa, vaan joka suullisesti pannaan sanansäntäntä toimittamaan. Sentähden on tämä nimi Raamatussa yhteinen kaikille Jumalan läheille taivaassa ja maan päällä, olivat ne sitten pyhiä enkeleitä taivaassa, taikka profeetoita tai apostolia maan päällä. Sillä näin sanoo Malak. 2: 7 papinvirasta: **Papin huulet pitää opin kätkemän, että laki hänen suustansa kysyttäisiin; sillä hän on Herran Sebaotin enkeli.** Ja Hagg. 1: 13. **Niin sanoi Haggai, Herran sanansaattaja, Herran käskystä**

kansalle. Samoin Luuk. 9: 52: **Ja lähetti sanansaattajat (enkelit) edellensä, ja he menit yhteen Samarialaisten kylään majaa hänelle valmistamaan.** Näin ovat kaikki ne Jumalan enkeleitä ja sanansaattajia, jotka hänen sanaansa julistavat. Siitä johtuukin sana **evankeliumi**, joka merkitsee suomeksi hyvää sanomaa. Mutta taivaalliset henget kutsutaan erityisesti enkeleiksi sentähden, että ovat Jumalan korkeimpia ja jaloimpia sanansaattajia.

Johannes on siis myöskin enkeli eli suulinen sanansaattaja, mutta ei ainoastaan tällainen airut vaan myöskin tien valmistaja Herran kasvoin edessä, niin että itse Herra seuraa häntä kantapäillä, jota tointa ei ollut vielä kenelläkään profeetalla ollut. Sentähden hän onkin enemmän kuin profeeta, nimittäin **enkeli** eli airut ja edelläkävijä, jonka mukana ja aikana kaikkein profeetain Herra itse tulee.

Tien valmistaminen merkitsee tässä samaa kuin raivata tieltä pois se, mikä saattaisi Herran kulkua estää. Aivan samoinhan vieläkin jonkun herran palvelija siivoaisi syrjään puita, kiviä ja väkeä ja kaikkea, mitä hänen herransa tiellä olisi. Mutta mitä olisi sitten Kristuksen tiellä, jota Johanneksen pitäisi raivata. Epäilemättä synti, mutta vielä enemmänkin, ylpeitten pyhien hyvät työt; se on: hänen pitäisi antaa tiedoksi jokaiselle, että kaikki ihmisten työt ja menot ovat pelkkää syntiä ja turmiota ja tarvitsevat Kristuksen armoa. Joka tämän perinpohjin tietää ja tunnistaa, hän on jo itsessään nöyryytetty ja on hyvin tietä valmistanut Kristukselle; siitä tahdomme laveammalti puhua seuraavassa evankeliumissa. Nyt on aika sovittaa evankeliumi itsellemme hyödytykseksi.

Oppi uskosta ja hyvistä töistä.

Kuten edellisistä evankeliumeista puhuttaessa olemme sanoneet, että meidän tulee niistä oppia nämät kaksi asiaa, nimittäin **us-**

komaan ja rakastamaan eli hyviä töitä vastaanottamaan ja osoittamaan, samoin on tässäkin tehtävä, ylistää uskoa ja harjoittaa rakkautta. Usko ottaa Kristuksen hyvät työt vastaan, ja rakkaus tekee lähimmäiselle hyviä töitä.

Ensiksi vahvistuu ja paranee meidän uskomme siitä, että Kristus kuvataan meille tässä **omissa luonnollisissa töissään**; kuinka hän seurustelee ainoastansa sokeitten, ontuvien, kuurojen, raajarikkoisten, pitaalisten, kuolleitten ja köyhäin kanssa. Se on puhdasta rakkautta ja hyvyttä kaikkia kohtaan, jotka tarvitsevia ja viheliäisiä ovat, niin että Kristus lopullisesti ei mitään muuta ole kuin kaikkien murheellisten ja särjettyjen omientuntojen lohdutus ja pakopaikka. Tässä tarvitaan nyt uskoa, joka rakentaa tämän evankeliumin perustukselle luottaen siihen, eikä epäile, että Kristus on se, miksi tämä evankeliumi häntä kuvailee, ei pidä häntä minäkään muuna eikä anna itseään vietelläkään minään muuna häntä pitämään. Hänellä on totisesti Kristus, kuten hän uskoo ja niinkuin tämä evankeliumi hänestä puhuu. Sillä niinkuin sinä uskot, niin sinulle tapahtuu, ja autuas on se, joka tässä ei pahene hänestä.

Varo nyt tässä itseäsi kaikella ahkeruudella pahentumasta. Kutka ne ovat, jotka sinua tässä pahentavat? Kaikki ne, jotka opettavat sinulle täitä eikä uskoa, jotka Kristuksesta tekevät sinulle lainsäätäjän ja tuomarin eivätkä anna hänen pysyä sinulle puhtaana auttajana ja lohduttajana, jotka hätyyttävät sinua töillä pyörimään Jumalan edessä ja Jumalan kanssa, niillä muka syntiäsi maksaaksesi ja hankkiaksesi armon. Tämä on paavin ja hänen pappienssa, munkkiensa ja korkeakoulujensa oppeja, jotka messuillansa ja jumalanpalveluksillansa viettelevät sinun suu selällään tollistelemaan toisenlaista Kristusta riistäen sinulta siten oikean Kristuksen.

Sillä jos sinä tahdot oikein uskoa ja tuudessa Kristuksen omaksesi saada, niin täytyy sinun laskea menemään matkoihinsa kaikki nämät työt, joilla tahdot tehdä kauppaa Jumalan edessä ja kanssa; ne ovat paljaita pahennuksia, jotka sinun johdattavat pois Kristuksesta ja Jumalasta. Jumalalle ei mikään työ kelpaa vaan ainoastaan Kristuksen omat työt. Niitten tulee sinun antaa toimia puolestasi Jumalan edessä eikä sallia itsesi tehdä mitään muuta työtä hänen edessänsä kuin ainoastaan uskoa, että Kristus tekee työnsä sinun puolestasi ja asettaa ne Jumalan eteen. Jotta siis sinun uskosi puhtaaksi tulisi, älä tee mitään vaan pysy alallasi, anna Kristuksen tehdä hyvää ja ota vastaan hänen työnsä ja anna hänen harjoittaa rakkauttansa sinulle. Sinun täytyy olla sokea, rampa, kuuro, kuollut, pitaalinen ja köyhä, muutoin olet sinä paheneva Kristuksesta. Tämä evankeliumi ei valehtele sinulle, kun se antaa sinun nähdä, kuinka Kristus tuollaisten köyhien kanssa seurustelee ja heille hyvää tekee.

Katsos, tämä on Kristuksen oikeata tuntemista; tätä sanotaan oikeaksi kristilliseksi uskoksi. Jotka nyt omilla töillensä tahtovat olla täydellisiä ja tulla hurskaiksi, he harhailevat pois tästä läsnäolevasta Kristuksesta ja odottavat toista, tai ainakin uskovat hänen toisin tekvän ja ennen kaikkea tulevan vastaan ottamaan heidän töitensä ja julistamaan heidät hurskaiksi. He ovat, kuten juutalaiset ijan-kaikkisessa kadotuksessa; mitään apua ei siellä ole.

Toiseksi opettaa hän meitä tässä hyviä töitämme oikeaan suuntaamaan ja osoittaa meille, mitkä **oikeat hyvät työt ovat**. Kaikki hyvät työmme, paitsi usko, on suunnattava lähimmäisemme, sillä Jumala ei vaadi meitä mitään muuta hyvää työtä itsellensä tekemään, kuin ainoastaan uskoa hänen päällensä Kristuksen kautta, siinä on hänelle kylläksi.

Näin annamme hänelle hänen kunniansa niin kuin sille, joka on armollinen, laupias, viisas, hyvä, totinen ja muuta senkaltaista. Sen jälkeen älä mitään muuta ajattele, kuin miten lähimmäisesi tekisit samoin kuin Kristus on sinulle tehnyt, ja tarkoittakoot kaikki sinun työsi ja koko elämäsi lähimmäisesi hyödyttämistä. Etsi köyhiä, sairaita ja kaikenlaisia raa-jarikkoja, auta heitä, ja olkoon koko sinun elämäsi harjoitus siinä, että kaikki tarvitsevaiset voisivat sinua hyväkseen käyttää kaikessa, mitä hengelläsi, tavarallasi ja kunniallasi voit matkaan saada. Mutta joka toisenlaisiin hyviin töihin sinua houkuttelee, pakene häntä niin kuin sutta ja perkelettä. Hän tahtoo asettaa pahennuksen sinun tiellesi, kuten David P. 142: 4 sanoo: **Tiellä jota minä vaellan, asettavat he paulat (se on pahennukset) minun eteeni.**

Tätä tekevät nuo häijyt ihmiset, paavilaiset, jotka jumalanpalveluksellansa hävittävät sellaiset kristilliset työt ja opettavat kansan palvelemaan ainoastaan Jumalaa eikä ihmisiä. He perustelevat luostareita, panevat toimeen messuja, valvojaisia, rupeavat muka hengelliseksi, tekevät sitä ja tätä. Nuo kurjat sokeat ihmiset sanovat sitä jumalanpalvelukseksi, minkä itse ovat keksineet. Mutta tiedä sinä, ettei Jumalan palveleminen ole mitään muuta kuin sinun lähimmäisesi palvelemista, kun rakkautesta hyvää teet kenelle tahansa, oli se lapsi, vaimo, palvelija, vihollinen, ystävä, kaikki ilman mitään erotusta, jotka sinua tarvitsevat sielun tai ruumiin puolesta, ja joita sinä hengellisesti tai ruumiillisesti voit auttaa: semmoinen on Jumalan palvelemista ja hyvien töiden tekemistä. Ah Herra Jumala, minkälaisina houkkioina me maailmassa kuljeskelemme! Me jätämme sellaiset työt tekemättä, vaikka kuitenkin on joka taholla ylönpalttisesti niitä, joita kohtaan töitä voisimme harjoittaa, vaan siitä ei kukaan huoli eikä itseänsä

niillä vaivaa. Mutta tutki sinä elämäsi: ellet huomaa olevasi kuten tämä evankeliumi osoittaa Kristuksen olevan, tarvitsevien ja köyhäin keskellä, niin tiedä, ettei uskosi ole vielä oikea ja ettet totisesti vielä ole maistanut Kristuksen rakkautta ja hyvää tekoa itsensäsi.

Katso siis, kuinka painava tämä sana on: **Autuas on se, joka ei pahene minusta.** Molemmissa näistä kappaleissa me pahennamme: **uskossa**, kun ryhdymme muihin keinoihin hurskaiksi tullaksemme kuin Kristuksen kautta, jolloin kuljemme sokeina emmekä tunne Kristusta. **Rakkaudessa** pahennemme myöskin, kun emme välitä köyhistä ja tarvitsevista, emmekä edes heidän puoleensa katso, arvelemme vaan, että kyllä muilla töillä sentään uskon tyydytämme. Me joudumme siten Kristuksen tuomion alaisiksi, jonka hän Matt. 25: 42, 45 lausuu: **Minä isosin, ettekä minua ruokkineet y. m. ja mitä ette tehneet yhdelle näistä vähimmäistä, sitä ette tehneet minulle.**

Miksi on tällainen tuomio oikea? Siksi, että emme ole tehneet lähimmäisellemme niinkuin Kristus on tehnyt meille. Hän on osoittanut meille köyhille suuren, runsaan ja ikuisen hyvän tekonsa, mutta me lähimmäisellemme emme tahdo tehdä pienintäkään palvelusta näyttäen sillä, ettemme oikein usko emmekä ole hänen hyvää työtään ottaneet vastaan tai sitä nauttineet. Silloin moni on sanova: **Herra, Herra, emmekö sinun nimesi kautta ennustaneet, ja sinun nimelläsi ajaneet ulos perkeleitä, ja olemme sinun nimesi kautta monta väkevää työtä tehneet? Ja silloin Jeesus heille tunnustaa, en minä teitä ikänä tuntenut: menkää pois minun tyköni te väärintekijät,** Matt. 7: 22, 23. Minkä tähden? Sentähden, etteivät harjoittaneet oikeata uskoa ja rakkautta.

Näemmepä siis tässäkin evankeliumista, kuinka työläästi Kristuksen tunteminen edistyy. Siihen tulee aina joku este eteen, toinen pahentuu siitä, toinen tästä, ei se missään tahdo päästä edistymään, eipä edes Johanneksen opetuslapsissakaan, vaikka he julkisesti näkevät Kristuksen työt ja kuulevat hänen sanansa.

Niin teemme mekin. Vaikka selvästi näemme, kuulemme, käsitämme ja meidän täytyy tunnustaa, että kristillinen elämä on samaa kuin usko Jumalaan ja hyväntekeminen eli rakkaus tarvitsevaa lähimmäistä kohtaan, ei missään päästä kuitenkaan mihinkään mitaan. Tämä riippuu kiinni jumalanpalvelukseensa ja omissa töissään, tuo haalii ainoastaan itselleen eikä auta ketäkään ihmistä.

Eivätpä nekään, jotka kyllä mielellänsä kuulevat ja ymmärtävät puhdasta oppia, ryhdy mihinkään palvelukseen lähimmäistään, aivan kuin tahtoisivat uskon kautta ilman töitä autuaaksi tulla, eivätkä näe, ettei heidän uskonsa ole uskoa vaan ainoastaan uskon varjo eli kuori. Samalla tapaa ei kuvakaan peilissä ole itse kasvot, vaan heijastus eli varjo niistä, kuten P. Jaakoppi 1: 22 – 24 aivan sattuvasti tästä kirjoittaa: **Olkaat myös sanantekijät, eikä vaan kuulijat, pettäen itseänne. Sillä jos joku on sanan kuulija eikä tekijä, hän on sen miehen kaltainen, joka ruumiillisen kasvonsa peilissä kurkistelee. Ja sitten kun hän itsensä kurkistellut on, niin menee hän pois ja unohtaa kohta, millinen hän oli.** Niinpä näkevät nämäkin itsestänsä oikean uskon kuvan, kuullessansa tätä uskoa esitettävän tahi itse siitä puhuessaan; mutta niin pian kuin kuuleminen tai puhuminen on loppunut, käyvät he kohta muihin asioihin käsiksi eivätkä sen jälkeen tee. Näin he unohtavat aina edelleen uskon hedelmän, kristillisen rakkauden, josta Paavali 1 Kor. 4: 20 puhuu: **Jumalan valtakunta ei ole puheessa vaan voimassa.** Aamen.